

CO SE PÍŠE O ŠTVANICI:

Vybrané články týkající se ostrova štvanice, náhled do veřejné diskuse.:

Obnovme Štvanici! Ale bez střechy

Doporučujeme 7. listopadu 2011 7:00

Hodně se teď hovoří o známém zimním stadionu, který se nachází na pražském ostrově Štvanice v katastru Holešovic. Samozřejmě v souvislosti se zbouráním dřevěné konstrukce, která zakrývala ledovou plochu.

Málo se ale ví, že tato konstrukce není původní a že stadion býval léta nezastřešen. Domnívám se, že právě tento stav by bylo potřeba obnovit, a pokusím se vysvětlit proč.

Osvícená radnice. Ta z dvacátých let

Historie hokejové Štvanice začíná na konci dvacátých let, kdy bylo rozhodnuto, že v rámci projektu oživení vltavských ostrovů, kterým byla městem osvíceně dedikována rekreační funkce, vyroste kromě stávajícího tenisového komplexu 1. ČLTK (První český lawn-tenisový klub) také stadion s první umělou ledovou plochou u nás.

Měl sloužit nejen vrcholovému sportu -hokeji a krasobruslení -, ale především rekreaci Pražanů. Výstavba stadionu souvisela i s prudkým rozvojem čtvrti HolešoviceBubny (tehdy Praha VII), kam expandovalo bubenečské výstaviště a kde se stavěly nejen činžáky, ale také moderní administrativní paláce, jako nedaleká Úrazová pojišťovna (arch. Jaroslav Rössler; dnes radnice městské části Praha 7) nebo funkcionalistická budova Elektrických podniků hl. m. Prahy (arch. Adolf Benš - Josef Kříž; později Dopravní podniky). Původně industriální předměstí se mělo proměnit v moderní obchodní a rezidenční pražskou čtvrť.

Projekt zimního stadionu byl zadán mladému, ale renomovanému architektovi Josefu Fuchsovi (1894-1979), žákovi Jožeho Plečnika z pražské Uměleckoprůmyslové školy. Ten měl za sebou již návrh dalšího holešovického paláce - Pražských vzorkových veletrhů (tzv. Veletržní palác; spoluautor Oldřich Tyl), jedné z největších konstruktivistických budov v Evropě -, který byl v té době právě dokončen.

Fuchs navrhl štvanický areál ve funkcionalistickém stylu. Jeho součástí byl bílý horizontální hranol s restaurací, kavárnou, administrativou a zázemím. Ten byl umístěn podél Hlávkova mostu, vedoucího přes Štvanici. Tehdy tam ovšem ještě nevedla neblahá severojižní magistrála, mostovka byla poloviční šíře a na ostrově byla zastávka tramvaje. Západní strana restaurace pak kaskádovitě sestupovala na niveletu ostrova, kde stál zimní stadion, rozdělený na hokejovou a bruslařskou část. Stupňovitá zadní strana restaurační budovy tedy sloužila jako hlavní tribuna. Menší tribuny byly i podél ledové plochy. Později, když se tam konaly velké sportovní akce, byly tyto tribuny rozšiřovány a částečně zastřešeny.

Dřevěná bouda nad kluzištěm

A významných akcí se konala na štvanickém stadionu řada, například čtyři mistrovství světa v hokeji. To poslední se uskutečnilo v roce 1959 - a to už byla ledová plocha tři roky pod střechou, neboť pro mistrovství světa v basketbale žen byla nad kluzištěm postavena dřevěná bouda. Nešlo o žádný architektonický klenot, jen o utilitární zařízení. Snad se ani nejednalo o definitivní úpravu, spíše jen o provizorní opatření do doby, než bude konečně vybudován nový, moderní krytý stadion. A to se stalo na počátku šedesátých let v nepříliš vzdáleném areálu Výstaviště, kde byla dokončena víceúčelová Sportovní hala (dnes Tesla Arena).

Dřevěná konstrukce na Štvanici postupně chátrala a během posledních let už byla v dezolátním stavu. Když jsem se byl na stadionu před asi sedmi lety podívat, byly už ve střeše díry, část byla prohnílá a udivovalo mne, že si vůbec nájemce a majitel - tedy hlavní město - neuvědomují možné riziko zřícení nebo požáru. Když pak byla hala loni definitivně uzavřena, byl to logický důsledek zanedbané péče.

Retro bruslení je in

Bouda byla nakonec stržena. A já se domnívám, že by se už neměla stavět - nebyla součástí původního Fuchsova areálu, stylově se k elegantnímu „bílému“ funkcionalismu ani nehodila a spíše architekturu degradovala. Naprosto chápu sentiment generací, které jinou než „dřevěnou“ Štvanici neznaly - sám k

nim ostatně také patřím. Teď je ale příležitost vrátit stadionu skutečně ten původní, prvorepublikový vzhled. Ostatně dnes se „retro“ bruslení pod otevřeným nebem, které má svou specifickou atmosféru, zase vrací - viz nesmírně populární zápasy NHL v otevřených arénách. Myslím si také, že by ostrov Štvanice měl opět sloužit především všem Pražanům, nejen elitním sportovcům. Dnešní technologie umožňují natáhnout jarní sezonu, každý si asi z mnoha filmů nebo osobní návštěvy vybaví bruslení na otevřeném kluzišti v newyorském Rockefellerově centru, kde se milovníci piruet mohou prohánět i v květnu nebo září. Dokonce už existuje speciální hmota, na níž můžete bruslit třeba i v parném létě.

Pokud ovšem budou památkáři trvat na svém, bude se znovu stavět dřevěná bouda - vlastně její kopie. Ta byla totiž - byť dodatečně - také zapsána jako památka. Bylo by to sice proti původnímu architektonickému záměru, ale zase by to přesně odpovídalo liteře zákona. Domnívám se, že pokud by bylo zastřešení štvanického stadionu skutečně nutné, bylo by lépe zvolit soudobé řešení, co se tvaru i použitého materiálu týče. O nutnosti zachovat skvělou původní funkcionalistickou budovu snad není třeba mluvit. I ta v posledních letech chátrala a vlastně už nebyla téměř vidět pod nánosem různých reklam. Samozřejmě by si revitalizaci zasloužil celý ostrov. Není to tak dávno, co na jeho západním konci bylo hezké letní koupaliště. To zmizelo po povodni v roce 2002. Což i to znovu obnovit?

Štvanice stále čeká na svou proměnu

Štvanice podle návrhu Petra Vojáčka.

Ostrov Štvanice je poslední, který ještě neprošel intenzivní urbanizací, ačkoli leží v centru města. Názory, co má na ostrově být, se mění, ale směr je téměř stále stejný: má sloužit odpočinku Pražanů, sportu... Tradičně je Štvanice ostrovem **hokeje a tenisu**. Jak bude skutečně vypadat. Oskar Exner, redakce portálu

Na začátek bude zajímavé připomenout jednu ze zajímavých vizí, kterou ve své bakalářské práci zveřejnil Petr Vojáček, student fakulty architektury Českého vysokého učení technického v roce 2007. Navrhl totiž na dolním konci ostrova úpravu terénu a vybudování rozhledny. Ve fotogalerii je možné se na jeho návrhy podívat. Dlužno připomenout, že v roce 2007 byl Petr Vojáček nominován na Olověného Dušana, cenu, která se uděluje za výjimečný projekt studentům architektury. To, že nakonec nezískal ocenění, ovšem neznamená, že jeho návrh by se nemohl stát jednou z možností, jak Štvanici oživit. Elektrárna nejen pro prominenty

Rozhledna by byla v opozici k nejstaršímu objektu na ostrově - vodní elektrárně, která byla postavena v letech 1907 až 1914 a právě z jejího ochozu najde návštěvník hezký výhled směrem na centrum města. Elektrárna, která vznikla jako součást splavnění Vltavy a navazuje na jez, byla od roku 1972 mimo provoz, k obnovení došlo na začátku roku 1988.

Metrostav Praha obnovil vpusti, strojovnu, vyměnilo se i staré zařízení. Nové turbíny dodalo, podobně jako k tehdy dokončovanému modřanskému jezu, ČKD Blansko. Tři Kaplanovy turbíny mají výkon 5020 kW. V době, kdy byla elektrárna dokončena, se říkalo, že může pokrýt potřeby pražského veřejného osvětlení. Měla ale i jiný účel: například v případě válečného konfliktu měla dodávat energii do nedaleké budovy ÚV KSČ. Po roce 1989 ztratila elektrárna v tomto ohledu význam, nicméně stále dodává proud do rozvodné sítě.

Mezi dalšími plány, které zatím nejsou a v tomto případě asi již nebudou realizovány, byl nápad hudebníka a podnikatele Martina Kratochvíla, který chtěl na Štvanici vybudovat heliport. Svůj záměr oznámil v roce 1994 v době, kdy hodlal prodat část Bontonu. Heliport měl zároveň sloužit i Nemocnici na Františku a nedalekému hotelu Hilton Atrium. Místo Hlávková mostu lávka

Na počátku roku 1999 hovořil nový primátor Jan Kasl o programovém prohlášení rady. Mezi priority patřila dostavba Kongresového centra Praha, vyhledání investora pro financování a využití pozemků na Maninách, Rohanském a Libeňském ostrově a na Štvanici. Na sklonku stejného roku byla oznámena příprava na stavbu lávky, která by měla spojit Karlín, Štvanici a nakonec i Holešovice. Dosud se dalo na Štvanici dostat jen po Hlávkově mostě. Most pro pěší podpořila i radnice Prahy 7.

„Nápad přemostit v tomto místě Vltavu je poměrně starý, v poslední době jsme se tím však začali zabývat,“ uvedl zástupce starosty Štěpán Hasal. Na počátek listopadu se chystala radnice vypsát

architektonickou soutěž na stavbu z Holešovic na Štvanici. Lávka by nakonec dosáhla až do Karlína na Rohanský ostrov.
Plány se všem líbily

V roce 2000 už byly vybrány vítězné návrhy na stavbu lávky mezi Holešovicemi a Karlínem. První místo v soutěži získal kolektiv architektky Aleny Šrámkové. K realizaci nakonec nedojde, vše změnily povodně z roku 2002. Část mostu z Karlína ale vznikne, mají se na něm podílet karlíňští investoři, kteří proměňují tuto městskou čtvrt v sídlení a administrativní centrum.

V roce 2000 byla také vybrána firma, která má oživit Štvanici. Německá společnost Club Meridian Company by měla do revitalizace investovat asi miliardu korun. Firma měla do 45 měsíců od podpisu smlouvy s městem vybudovat ve východní části Štvanice odpočinkové plochy, otevřená sportoviště, hřiště a veřejné kluziště. V západní části sportovní a lázeňská zařízení i ubytovnu nebo malý hotel a samozřejmě proměnit ostrov v park.
Povodeň a všechno je jinak

Velká voda v roce 2002 vše změnila. Pozoruhodné je, že stavby na Štvanici přežily do jedné, dokonce i v roce 1932 vybudovaný dřevěný zimní stadion s první umělou ledovou plochou. Stadion, který byl svědkem mnoha vítězství československého týmu, byl v roce 1956 zastřešen a od předloňska je i chráněnou památkou. Celé generace Pražanů tam chodily bruslit a všichni doufají, že to ještě nějaký čas vydrží. Ani Tenisové centrum vybudované v roce 1986 nebylo vážně poškozeno.

Velká voda posunula všechny plány, protože město bylo donuceno investovat jinde, například do protipovodňových zábran, které stály na tři miliardy korun. „Předloni jsme dohadovali termíny, nyní je na tahu společnost MeridianSpa,“ řekl náměstek primátora Pavel Klega. „My máme zájem Štvanici revitalizovat, je to i součástí nového programového prohlášení. Chápu, že od Hlávka mostu směrem do centra, kde je zimní stadion, to v tuto chvíli musí řešit MeridianSpa například s památkáři. Ale uvítali bychom, aby na východní straně už práce začaly, rádi bychom, aby investor ukázal dobrou vůli a začal vytvářet v této oblasti relaxační zónu.“

„Pokud jde o původně projektovanou lávku z Holešovic, podle původních plánů ji postavit nelze, ale myslím, že existuje řešení, udělat pěší spojení Holešovic se Štvanicí při plánované rekonstrukci Hlávka mostu.“

Povodně ostrovu pomohly jen částečně

Štvanici povodně paradoxně zatím příliš nepomohly. Nikdo si při prvním vzednutí Vltavy 8. a 9. srpna nedovedl přestavit, že by se ostrov mohl ocitnout pod vodou. Městská policie sice Štvanici kontrolovala, ale nikoliv kvůli povodni. Povodňová komise Prahy 7 je o to požádala, protože se obávala, že se na ostrově bude konat nelegální technoparty. Nicméně zástupce komise Milan Steigerwald vyjádřil přesvědčení, že na Štvanici by se jen stěží mohl vyskytnout nějaký problém. Tehdy protékalo Prahou 600 kubíků vody za vteřinu (normální stav je 140 kubíků za vteřinu).

Ale 14. srpna už bylo všechno jinak. V Karlíně jezdily evakuační čluny a tenisové kurty na Štvanici už vypadaly jako koupaliště, všude se valila voda. Po čtyřech dnech se vrátili tenisté do svého svatostánku. Povodeň sice nezničila samotnou budovu, ale veškeré zařízení bylo zaneseno bahnem. Bylo to poprvé po dlouhé době, kdy se na Štvanici vůbec voda objevila. Antukový povrch, který byl chloubou areálu, odstraňovali dlouho. Voda totiž sahala v době kulminace až do šesté řady hlediště. Pomáhali všichni, i dobrovolníci. Do konce srpna se jim podařilo spoušť uklidit. Obnova mohla začít a trvala devět měsíců. Teprve na konci května 2003 začal Tenisový areál Štvanice opět sloužit svému účelu.
Tenisté v novém

Vznikly zcela nové kanceláře, šatny i dvorce, zrekonstruována byla hala pod tribunou, vzniklo ubytovací zařízení pro reprezentanty. Rehabilitace a regenerace má větší bazén s vířivkou, saunu, páru a odpočinkový sál. Šéf Tenisového svazu Kaderka uzavřel pět let před povodní stomilionovou povodňovou pojistku, což vlastně umožnilo tenisové kurty obnovit.

Velká voda vyřešila i jeden letitý problém. Původně patřila Štvanice I. ČLTK, jednomu z nejstarších tenisových klubů v Čechách. Po vybudování nového areálu to jaksi nikdo nabral na zřetel. Po povodni se nakonec Tenisový svaz a I. ČLTK dohodly, že svaz bude spravovat centrální dvorec, halu a kanceláře, I. ČLTK bude mít k dispozici venkovní dvorce a jejich zázemí. Tenisový svaz byl natolik při chuti, že

prohlásil, že by expandoval směrem za Negrelliho viadukt a vytvořil tam další kurty, navíc mluvil o tom, že by zastřešil centrkurt.

Rok, kdy se opět otevřel tenisový stánek, si všichni pamatují jako rok sucha. To se ukázalo u Štvanice, kde na karlínské straně není vody nikdy dost. U Štvanice se daly ryby chytat do ruky nebo rovnou do podběráku. Štvanice se stala v roce 2003 také dějištěm další povodňové události. Na ostrov se dostavila delegace z divadla Archa a japonský tanečník Min Tanaka, který stál v roce 1994 při otevření Archy, vylil do Vltavy poslední zbytky povodňové vody, která se usadila v divadle.

Skejťáci a hokejisté dopadli dobře

Voda při povodni zalila i park pro skateboardisty, který je jen pár metrů od tenisových kurtů. Voda se dostala na plochu pro streetstyle a U-rampu, co bylo kovové zůstalo, co bylo ze dřeva, voda vzala. Zástupce Českého skateboardového poháru Tomáš Znamenáček se všemožně snažil zachránit novou mobilní střechu nad areálem, což se nakonec podařilo.

Nejstarší zimní stadion ve střední Evropě začala v říjnu 1997 obhospodařovat na základě rozhodnutí Zastupitelstva hl. m. Prahy společnost APeX CLUB o.s., která obnovila funkci tohoto sportovního zařízení. Je velmi pravděpodobné, že bez klubu by dnes už stadion nestál. Lidé z klubu totiž ihned po povodních začali se záchranou. A měli co zachraňovat, protože konstrukce stadionu, o které se dlouho tvrdilo, že je v naprosto desolátním stavu a že hrozí zřícení, povodeň bez potíží přežila.

Už v listopadu 2002 byl znovu zahájen na stadionu plný provoz. Na rozdíl o všech možných sportovních klubů se to APeX CLUBu podařilo bez jakéhokoliv příspěví a pomoci zvenčí. Všechny náklady na rekonstrukci strojovny a zázemí stadionu ve výši 20 milionů korun uhradilo občanské sdružení samo. Dnes slouží stadion k výchově hokejového dorostu a může se opřít o skvělou tradici a snad i o památkovou ochranu.

Koupaliště na Štvanici: koupání ve Vltavě přímo v centru města

Adresa: Ostrov Štvanice 858, Praha7,

Doprava: zastávka Vltavská (metro C nebo tramvaj č. 1, 3, 5, 25, 26)

Parkoviště: Praha 7 patří městské části, které zavedly parkovací zóny (modrá zóna pro rezidenty s parkovací kartou, oranžová a zelená zóna je zpoplatněna parkovacími automaty mezi 8:00 a 18:00. Mapa se zónami Prahy 7 zde.

Střežené parkoviště na Praze 7 najdete na Výstavišti, veřejnou parkovací garáž potom na ulici Veletržní 43 (ABC Garáže).

Vstupné: dospělé za den 60 Kč, děti 30 Kč, důchodci 40 Kč.

Otevřeno: denně od 10:00 do 20:00

Vybavení: sprchy, WC, občerstvení, brouzdaliště 10x10 metrů, minigolf, nohejbal, tenis, stolní tenis, dětský koutek

Další informace:

Travnatá loučka na ostrově uprostřed města

Vyberte si mezi bazénem a plaváním ve Vltavě

Tento areál po povodni již neexistuje.

Za hokejem na Štvanici

3.10.2010 03:04 Robert Šimek

Zimní stadion v Praze na Štvanici patří k české hokejové historii. Hrála se na něm čtyři mistrovství světa a roku 1947 zde československá reprezentace získala i světový titul. Od roku 2000 je kulturní památkou.

Pražský ostrov Štvanice leží mezi Holešovicemi, Karlínem a Novým Městem. Zpočátku se jmenoval Velké Benátky, současný název dostal až podle štvanic na zvěř, které se zde pořádaly v 17. a 18. století. Později se Štvanice stala oblíbeným rekreačním místem se třemi restauracemi a letní arénou.

Od roku 1887 se zde konaly atletické závody a v dalších letech přibýly tenisové kurty, veřejné koupaliště i sluneční lázně. Sportem ale začal ostrov naplno žít až ve 30. letech minulého století, kdy zde vznikl první pražský zimní stadion. Jeho výstavbou se v Československu výrazně zvýšil zájem o lední hokej a počet klubů do roku 1933 vzrostl až na 146.

Stadion za titul

Týmy hokejové reprezentace Čech a nástupnické československé reprezentace musely nejprve získat pět titulů mistra Evropy, než se dočkaly prvního stadionu s umělou ledovou plochou. Rada hlavního města Prahy rozhodla o přidělení pozemku ke stavbě na ostrově Štvanici Pražským vzorkovým veletrhům 15. března 1929. Stalo se tak pod vlivem úspěchu na mistrovství Evropy téhož roku, které českoslovenští reprezentanti vyhráli.

Stavba však začala až roku 1930. Pracně se vybíralo přesné místo a řešily se i spory s památkáři, kterým vadilo, že stadion (zpočátku ještě nekrytý) zastíní výhled na Hradčany. Vše se ale nakonec urovnalo a práce mohly začít. Projekt vypracoval známý architekt Josef Fuchs, jehož funkcionalistická orientace byla patrná především na budově přilehlé kavárny. Stavbu prováděla firma Keclík a strojní zařízení dodala První brněnská strojírna. Stadion o rozměrech 94 x 32 metrů měl být původně hotový do konce roku, termín se ale nakonec dodržet nepodařilo.

LTC proti Manitobě

První naplánované utkání mezi LTC Praha a kanadským týmem Manitoba University Graduates se tak 17. ledna 1931 odehrálo ještě za provizorních podmínek. Pořadatelé měli zpočátku obavy, zda se diváci vůbec dostaví. V den zápasu se ale ukázalo, že kapacita stadionu (zhruba 8 tisíc míst) obrovskému zájmu lidí ani stačit nebude. Podle pamětníků byl na zcela zaplněné tribuny fascinující pohled. Dav kolem lesknoucího se kluziště prý hučel a šuměl jako voda na jezu.

Začátek utkání se sice o něco zpozdil, protože elektrotechnici ještě namontovávali poslední reflektory, následná podívaná ale fanouškům vše vynahradila. Silný tým z Manitoby, který v Evropě porazil kdekoho, se střetl s tehdy nejlepším českým mužstvem LTC Praha, posíleným navíc o Kanadana Blackie Watsona. Tento hrající trenér sice nakonec neskóroval, ale i jeho zásluhou skončil zápas lichotivou prohrou 0:2. Druhý den navíc v odvetném duelu česká reprezentace (která byla téměř totožná s týmem LTC) uhrála s Kanadany cennou remízu 0:0.

Hokejový svátek Zimní stadion Štvanice

Postaven podle plánů Josefa Fuchse ve 30. letech 20. století. První utkání se zde sešlo 17. ledna 1931, slavnostně otevřen byl 6. listopadu 1932. V letech 1933, 1938, 1947 a 1959 se zde konala hokejová mistrovství světa. Roku 1956 byl kvůli mistrovství Evropy v basketbalu žen zastřešen. V 60. letech začala jeho sláva upadat a byl postupně uzavírán. Koncem 20. století se uvažovalo o jeho demolici, k ní ale nakonec nedošlo.

Od roku 2000 je kulturní památkou..

Zdálo se, že dostavba stadionu je otázkou několika týdnů, investorovi Pražským vzorkovým veletrhům ale záhy došly peníze a První brněnská vyhrožovala, že si strojní zařízení odveze zpět. Uvažovalo se i o tom, že ze stadionu vznikne chladírna nedalekých jatek, pražská radnice ale nakonec zasáhla. Slíbila příštímu majiteli nájem pozemku za symbolickou stokorunu a každoroční odpis 350 tisíc korun na dávce ze zábavy.

Nabídku nakonec přijala firma Keclík, která stavbu prováděla a měla na ní také největší pohledávky. Do následujícího světového šampionátu se sice již stadion dokončit nepodařilo, koncem roku 1932 byla ale hala konečně hotová. Slavnostní otevření proběhlo 6. listopadu 1932 za účasti ministra obchodu i primátora hlavního města. Po státní hymně vyjeli na ledovou plochu krasobruslaři, po nich rychlobruslaři a nakonec následovalo hokejové utkání československých reprezentantů s Francií. Skončilo výsledkem 4:4, důležitější byl ale fakt, že se Praha tímto okamžikem definitivně zařadila k hokejovým městům.

Hrobníkovi z lopaty

Hned v následujícím roce se na Štvanici odehrálo i první hokejové mistrovství světa. Na něm sice českoslovenští reprezentanti nestačili na Kanadu s Amerikou, skončili ale na třetím místě, které jim vyneslo další titul mistrů Evropy. Světové šampionáty se pak v Praze konaly ještě v letech 1938, 1947 a

1959, z nichž nejúspěšnější byl ten poválečný. Na něm získalo Československo historicky první titul mistrů světa.

Roku 1956 byl stadion kvůli mistrovství Evropy v basketbalu žen zastřešen, v 60. letech minulého století ale začala jeho sláva upadat. Roku 1968 byl sice ještě opravován, práce ovšem nebyly provedeny kvalitně a jednotlivé části musely být postupně uzavírány.

Na sklonku 20. století byl stadion již v dezolátním stavu a pražská radnice uvažovala o jeho demolici. Roku 1997 se ale nájemcem stalo občanské sdružení APeX Club, které si dalo za cíl stavbu postupně opravit a zprovoznit. Vyrovnalo se i s povodněmi roku 2002 a v současnosti nabízí na památkově chráněném objektu veřejné bruslení.

Štvanice na Štvanici

Cílem Kverulanta bylo zabránit pražskému Magistrátu zbourat národní památku zimní stadion na Štvanici. Tento cíl nebyl splněn. Novým cílem Kverulanta je zabránit dalším magistrátním lumpárnám.

Od roku 1929 začala Praha uvažovat o výstavbě zimního stadionu s umělým ledem. Byl vybrán ostrov Štvanice a projektu se ujal akademický architekt Josef Fuchs, jeden z autorů pražského Veletržního paláce. Výstavba zimního stadionu začala v roce 1930. Chladicí zařízení podle patentu profesora Schmidta z Vídně vyrobily Brněnské strojírny. Toto chladicí zařízení bylo schopno za dvě hodiny vytvořit led o síle čtyř centimetrů. Výstavba zimního stadionu byla pojata velkoryse a 6. listopadu 1932, za zvuků Smetanovy Libuše, byl zimní stadion Štvanice oficiálně otevřen. Od té doby zažila Štvanice čtyři mistrovství světa v ledním hokeji. To první se konalo v roce 1938.

Další prvenství zažila Štvanice v únoru 1955, kdy byl vysílán první televizní přenos hokejového utkání mužstva Prahy se švédským celkem Leksand IF.

Poslední mistrovství světa se zde konalo v roce 1959. Od šedesátých let však začala sláva zimního stadionu blednout. Neprováděly se nutné opravy a rekonstrukce a jednotlivé části stadionu přestávaly sloužit. Nakonec dosloužila i ledová plocha. Nejstarší zimní stadion ve střední Evropě přestal roku 1997 sloužit veřejnosti. Magistrát pronajal Štvanici občanskému sdružení APeX CLUB, které za vlastní peníze stadion opravilo a obnovilo provoz. Hlavně vyhledávané veřejné bruslení. Pak přišly v srpnu 2002 povodně:

Stadion byl poškozen, ale občanskému sdružení APeX CLUB se podařilo v listopadu 2002 obnovit provoz. Vlastník stadionu Magistrát Praha nedal na opravy ani korunu. Všechny náklady na rekonstrukci strojovny a zázemí stadionu byly hrazeny pouze občanským sdružením.

Magistrát v roce 2001 podepsal smlouvu s firmou Meridianspa. Doba platnosti smlouvy je 88 let. Tu magistrát vybral v podivné soutěži na „revitalizaci“. Firma „vyhrála“ s „nabídkou“ zbourat památkově chráněný stadion a na místě postavit hotel.

Ale bourat památkově chráněný stadion je asi přeci jenom trochu moc i na otrlé a zasloužilé magistrátníky. Kdyby však stadion spadl, tak žádná památka nebude a bude hotel. A stadion samozřejmě spadne, když se nebude opravovat. A opravovat se nebude, když nebudou peníze. A tak Magistrát nedával na opravu či provoz svého majetku ani korunu. Přestože jinde byl docela štedrý. Po povodních v roce 2002 financoval například opravy zimního stadionu na pražském Výstavišti. K tomu ještě ročně Magistrát rozděljuje na sport přibližně 100 milionů Kč.

Ani z těchto dotací nedostal stadion ani korunu. Navíc, když se občanské sdružení pokoušelo sehnat peníze na opravy jinde, nedostalo k tomu souhlas vlastníka. Když se jej pokoušelo získat, Magistrát „neoficiálně“ sdělil, že žádné potvrzení nedá a ani nevystaví záporné stanovisko písemně.

Jenže občanské sdružení se i tak o stadion staralo ze svých příjmů. Tomu bylo třeba zabránit, a tak bylo Magistrátem ze stadionu vypovězeno. Navíc úplatky za zbourání stadionu a postavení hotelu již byly nejspíš dávno utraceny, ale hotel stále nikde, Magistrát musel jednat, a tak v lednu 2011 dorazilo na stadion magistrátní úřednictvo a okamžitě jej uzavřelo pro havarijní stav.

Magistrát v dubnu občanské sdružení ze stadionu vystěhoval a stadion osiřel. V den vystěhování stadionu vysílal Český rozhlas reportáž o celé kauze. Reportáž též obsahuje vyjádření radní pro majetek, Aleksandry Udženije. Laskavý posluchač, necht' se připraví na notnou dávku magistrátního mlžení:

Desetiletí nedostatečného financování oprav si konečně vybralo svou daň. Magistrátní statik otevřeně hovořil o demolici stadionu, oprava by prý byla rekordně drahá. A za všechno prý může občanské sdružení. Více v reportáži:

Zákon o památkové péči ukládá vlastníkovi kulturní památky povinnost na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Kulturní památku je povinen užívat pouze způsobem, který odpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě a technickému stavu.

Magistrát to evidentně nedělal. Kverulant podal podnět k zahájení správního řízení pro podezření ze spáchání deliktu smíšeného. Nic zásadního se nestalo, kdo jmenovitě je zodpovědný za to, že se Magistrát nestaral a nestará o svůj majetek, vyšetřeno nebylo. Nikdo z úředníků nedostal výpověď.

Kverulant také vyzval primátora Svobodu, aby nechal prošetřit, kdo jmenovitě je zodpovědný za to, že se Magistrát nestaral a nestará o svůj majetek a aby sdělil, kdo z úředníků za to dostal nebo dostane výpověď. Kverulant se také zeptal, jaké má Magistrát se stadionem plány a jak zajistí, aby se do opuštěného stadionu nenastěhovali bezdomovci. Za Magistrát odpověděla radní pro majetek Aleksandra Udženija:

Kverulant a priori považuje politiky za lháře a vrcholné politiky za vrcholné lháře, a tak se s fotografem vypravil na stadion zjistit, jak je to s tou stálou 24-hodinovou ostrahou. Překvapení se zase nekonalo, stejně jako nepřetržitá ostraha. Stadion totiž nehlídá nikdo:

Na stadion si tedy mohli bezdomovci kdykoliv zaskočit vypít nějaké krabicové víno, na ředidlový dýchánek nebo třeba jen na cigárko. A kdo se dobře bavil, mohl se zdržet na noc. Ale v noci mohlo být trochu chladno. Ovšem o dřevo nebyla nouze a sirky by se našly. Jak dlouho by trvalo než by dřevěná budova lehla popelem a primátor Svoboda by nám se znepokojeným výrazem oznámil, že se zasadí o vypátrání viníků? Stačil by i menší požár, tehdy byl stadion na seznamu nejohroženějších památek:

Ale čekat, byť jen na malý požár, přišlo Magistrátu dlouhé. A tak si Magistrát od Technického a zkušebního ústavu nechal vypracovat posudek na stav budovy. Posudek nejdřív doporučoval dvě možná řešení. Zbourat nebo opravit. To se Magistrátu nelíbilo, a tak se vedoucí oddělení správy movitého majetku Tomáš Dolanský vypravil za znalci a vysvětlil jim, že je třeba posudek „aktualizovat, protože se změnil klimatické podmínky“. A když znalci vzali v úvahu „změnu klimatických podmínek“ zůstala jen jedna varianta. Demolice. Stadion přežil několik režimů i stoletou vodu. Zkázou mu přinesla až nenasytnost pražských radních:

Kverulant už svůj předchozí cíl - zabránit likvidaci stadionu - nesplní. Ale, když se Magistrát rozhodl ignorovat zákon a spáchat trestný čin, ani vyhrát nemohl. Trestný čin dle § 229 říká: Kdo poškodí důležitý kulturní nebo jiný důležitý obecný zájem tím, že zničí vlastní věc, která požívá ochrany podle zvláštních předpisů, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Kverulant podal trestní oznámení.

Policie Kverulantovo trestní oznámení po měsíci a půl odložila. Prý se žádný trestný čin nestal. Kverulant nechce kritizovat práci policie, ale názor, že zboření památkově chráněného stadionu je trestuhodná lumpárna, mu někdo vymluví těžko. Také mu těžko někdo vysvětlí, že za 37 milionů korun utracených za demolici nešlo stadion sanovat tak, aby nemusel být zbořen, pokud byl opravdu v havarijním stavu. Zvláště když by možná jenom stačilo strhnout dřevěný plášť z roku 1956, který s původní funkcionalistickou stavbou Plečnikova žáka Josefa Fuchsy neměl nic společného. I proto byla demolice Štvanice nominována v kategorii Prasárna roku 2011 v anketě Český papaláš.

Velmi záhy se ukázalo, že Kverulant není jediný, kdo si asi myslí, že Magistrát je spíš partička lumpů a vandalů než odpovědný vlastník dbalý zákona. Národní památkový úřad dokonce vyzval k zastavení demolice:

Díky aktivitě památkářů se demolice přerušila pouze na jediný den. Magistrát laskavě pustil památkáře na stadion, aby se mohli přesvědčit, jak byla demoliční četa pilná. Za týden se Magistrátu podařilo zbořit přibližně polovinu. Stadion byl tedy definitivně ztracen:

Radní pro majetek Aleksandru Udženiji patrně zarazilo, jak si český národ váží své slavné hokejové tradice. Ale paní Udženija je politik, pružná změna názoru jí nečiní problém. Obzvlášť když se vyplatí. A tak nyní radní slibuje, že se na Štvanici bude zase bruslit a bude tam dokonce muzeum českého hokeje. Hezké, že?

Je tu však jistý problém. Smlouva s Meridianspa. Tam není o bruslení nebo o muzeu hokeje ani slovo. Kverulant se velmi obával, že se šikovná paní radní s Meridianspa dohodne na tajném a drahém mimosoudním vyrovnání. Za 88 let platnosti smlouvy by tak „odstupné“ mohlo dělat opravdu slušné peníze. Možnost, že by se pak firma Meridianspa o svůj zisk, dosažený bez zbytečného podnikatelského rizika, s paní radní rozdělila, se přímo nabízela.

Kverulant na nebezpečí, že radní Udženija uzavře s Meridianspa nemravnou smlouvu upozorňoval. To patně vedlo k tomu, že se Udženija s Meridianspa nakonec nedohodla. Radní se rozhodla smlouvu jednostranně vypovědět a toto rozhodnutí si nechala schválit Radou města.

Meridianspa se bude s Magistrátem určitě soudit. Kolik má šanci vysoudit, vyplývá ze smlouvy o pronájmu Štvanice zde. A není to veselé čtení:

Není třeba být obratným počtářem na to spočítat si, že při pokutě 1 milion za každý měsíc dělá za 88 let platnosti smlouvy pokuta více než miliardu korun. Nebo že by se pokuta počítala za každý den nepředání ostrova? Tedy 50 tisíc denně. Pak by smluvní pokuta činila za 88 let 1,6 miliardy korun. Nebo se pokuty dokonce sčítají? Že by si to Aleksandra Udženija nespočítala? Nejspíš spočítala a nebezpečí, že se radní Udženije ještě dohodne na mimosoudním vyrovnání s Meridianspa nebo dá magistrátním právníkům pokyn, aby se s Meridianspa soudili jenom jako, stále trvá. A bude nejspíš trvat ještě několik let.

Kverulant se domnívá, že radní Udženija už dostatečně prokázala, že se o magistrátní majetek stará prapodivně a teď ještě ohrožuje Prahu soudním sporem za miliardy. Radní pro majetek Udženija by měla odstoupit. Pokud si to však laskavý čtenář nemyslí a raději by chtěl uvěřit, že se žádný tunel na Štvanici nechystá, nechť si poslechne radní Udženiji. Spolu s Kverulantem byli 14. 12. 2011 hosty Českého rozhlasu:

Majetek města není majetkem radních. Je to majetek nás všech, který musíme před radními chránit. Chcete-li Kverulanta v jeho úsilí podpořit, můžete tak učinit zde. Pokud si však myslíte, že si Vaši podporu zaslouží třeba Pražská protikorupční rada (Prapor), pošlete peníze jim. PRAPOR vede pražský primátor Bohuslav Svoboda a do týmu si vybral nejen radní pro majetek Aleksandru Udženiji, ale dříve i váženého pana Dospivu z Kverulantovy kauzy Ulice Na retardérech. Tento tým poradců má nalézt recepty, jak v hlavním městě „zatočit“ s rozbujelou korupcí a s netransparentním rozdělováním veřejných prostředků.

Lávka Karlín – Štvanice

Lávka z východního konce ostrova na Rohanský ostrov je již zanesena v územním plánu. V březnu 2008 radní hlavního města Prahy pro územní rozvoj oznámil, že právě probíhá veřejná soutěž na zhotovitele přeměny Rohanského ostrova a jednou ze zadávacích podmínek je i zahrnutí lávky na Štvanici.[2] Developerem komplexu River City je společnost „Rohanský ostrov project“.[3] Výstavba by měla proběhnout do roku 2013.[2]

Praha - Na začátku 20. století, ještě za Rakouska-Uherska, vyrostly v Praze přes Vltavu tři nové mosty: v roce 1902 po připojení Libně k Praze dřevěný Libeňský most, v roce 1908 v důsledku asanace někdejšího Židovského Města Čechův most a v roce 1912 kvůli holešovickým jatkám Hlávkův most. Na jeho místě stál ovšem již několik let dřevěný most, nazývaný most přes ostrov Velké Benátky (starší název Štvanice). Třináctý přesvltavský pražský most od jihu, železobetonový silniční a tramvajový Hlávkův most, který nebyl jako jeden z mála pražských mostů přejmenován, byl otevřen před 100 lety, 6. února 1912.

V současnosti je v Praze 19 mostů přes Vltavu, z toho 12 silničních, čtyři železniční, dva pro pěší a jeden tramvajový. Zatím poslední, devatenáctý pražský most přes Vltavu, Lochkovský most na pražském okruhu R1, byl zprovozněn 20. září 2010, před ním byla dlouho (od července 1984) posledním přesvltavským mostem Trojská lávka pro pěší.

Za svůj vznik vděčí most pojmenovaný po českém architektovi a mecenáši Josefu Hlávkoví (1831-1908) zřízení jatek v roce 1895 v Holešovicích. Ústřední pražská jatka (od roku 1983 Holešovická tržnice) zde vznikla po nařízení, že nikde ve vnitřním městě se nesmí porážet dobytek. A právě nový most měl pomoci dopravovat do jatek dobytek.

Hlávkův most, nyní součást Severojižní magistrály, spojuje Florenc a Holešovice přes ostrov Štvanice. Na tento ostrov vedla v 19. století jediná přístupová cesta, můstek z Karlína. V roce 1898 Praha odkoupila ostrov od soukromého majitele a poté na něj nechala postavit dřevěný prozatímní most.

Hlávkův most, který nahradil tento dřevěný most, byl stavěn ve dvou etapách v letech 1909-1912. Nový most, široký i s chodníky 16,8 metru a dlouhý 297,4 metru, překlenoval dvě vltavská ramena a ostrov Štvanici pomocí sedmi oblouků (nad Vltavou tři, nad Štvanicí čtyři).

Kratší část mostu z Těšnova na ostrov byla postavena podle návrhu Jiřího Soukupa z oceli, architektonicky na této části mostu spolupracoval Mečislav Petrů. Druhá, delší část mostu, částečně nad ostrovem Štvanicí a nad řekou, byla z betonu. Tento úsek mostu byl navržen Františkem Menclem a architektem Pavlem Janákem. Konstrukčně rozdílné části byly výsledkem kompromisu mezi zastánci mostní konstrukce ocelové a vyznačů moderních konstrukcí betonových.

Velká pozornost byla věnovaná výtvarné výzdobě nového mostu. Nad záhlavím ostrovních pilířů jsou 2,65 metru vysoké reliéfy, jejichž autory byli žáci Josefa Václava Myslbeka: na straně po vodě sochař Bohumil Kafka a na protilehlé straně Ladislav Kofránek. Medailony zavěšené v cípech hlavní klenby představují 12 portrétů tehdejších radničních představitelů, kteří měli co do činění se stavbou mostu. Jejich autory jsou sochaři Otto Gutfreund a Josef Mařatka. Výtvarnou dominantou jsou však velkorozměrné plastiky sochaře Jana Štursy, nazvané "Práce" a "Humanita" a umístěné na začátku mostu na holešovické straně.

V letech 1958-1962 byl most rozšířen na dvojnásobek, aby vyhovoval plánované trase magistrály. Při této příležitosti byla ocelová část mostní konstrukce, mezi ostrovem Štvanice a Těšnovem, nahrazena konstrukcí ze železobetonu. Funkce tramvajové dopravy zůstala zachována.

Štvanice stále čeká na svou proměnu

Ostrov Štvanice je poslední, který ještě neprošel intenzivní urbanizací, ačkoli leží v centru města. Názory, co má na ostrově být, se mění, ale směr je téměř stále stejný: má sloužit odpočinku Pražanů, sportu...

Tradičně je Štvanice ostrovem hokeje a tenisu. Jak bude skutečně vypadat.

Oskar Exner, redakce portálu

Na začátek bude zajímavé připomenout jednu ze zajímavých vizí, kterou ve své bakalářské práci zveřejnil Petr Vojáček, student fakulty architektury Českého vysokého učení technického v roce 2007. Navrhl totiž na dolním konci ostrova úpravu terénu a vybudování rozhledny. Ve fotogalerii je možné se na jeho návrhy podívat. Dlužno připomenout, že v roce 2007 byl Petr Vojáček nominován na Olověného Dušana, cenu, která se uděluje za výjimečný projekt studentům architektury. To, že nakonec nezískal ocenění, ovšem neznamená, že jeho návrh by se nemohl stát jednou z možností, jak Štvanici oživit.

Elektrárna nejen pro prominenty

Rozhledna by byla v opozici k nejstaršímu objektu na ostrově - vodní elektrárně, která byla postavena v letech 1907 až 1914 a právě z jejího ochozu najde návštěvník hezký výhled směrem na centrum města. Elektrárna, která vznikla jako součást splavnění Vltavy a navazuje na jez, byla od roku 1972 mimo provoz, k obnovení došlo na začátku roku 1988.

Metrostav Praha obnovil vpustí, strojovnu, vyměnilo se i staré zařízení. Nové turbíny dodalo, podobně jako k tehdy dokončovanému modřanskému jezu, ČKD Blansko. Tři Kaplanovy turbíny mají výkon 5020 kW. V době, kdy byla elektrárna dokončena, se říkalo, že může pokrýt potřeby pražského veřejného osvětlení. Měla ale i jiný účel: například v případě válečného konfliktu měla dodávat energii do nedaleké budovy ÚV KSČ. Po roce 1989 ztratila elektrárna v tomto ohledu význam, nicméně stále dodává proud do rozvodné sítě.

Mezi dalšími plány, které zatím nejsou a v tomto případě asi již nebudou realizovány, byl nápad hudebníka a podnikatele Martina Kratochvíla, který chtěl na Štvanici vybudovat heliport. Svůj záměr oznámil v roce 1994 v době, kdy hodlal prodat část Bontonu. Heliport měl zároveň sloužit i Nemocnici na Františku a nedalekému hotelu Hilton Atrium.

Místo Hlávkova mostu lávka

Na počátku roku 1999 hovořil nový primátor Jan Kasl o programovém prohlášení rady. Mezi priority patřila dostavba Kongresového centra Praha, vyhledání investora pro financování a využití pozemků na Maninách, Rohanském a Libeňském ostrově a na Štvanici. Na sklonku stejného roku byla oznámena příprava na stavbu lávky, která by měla spojit Karlín, Štvanici a nakonec i Holešovice. Dosud se dalo na Štvanici dostat jen po Hlávkově mostě. Most pro pěší podpořila i radnice Prahy 7.

„Nápad přemostit v tomto místě Vltavu je poměrně starý, v poslední době jsme se tím však začali zabývat,“ uvedl zástupce starosty Štěpán Hasal. Na počátek listopadu se chystala radnice vypsat architektonickou soutěž na stavbu z Holešovic na Štvanici. Lávka by nakonec dosáhla až do Karlína na Rohanský ostrov.

Plány se všem líbily

V roce 2000 už byly vybrány vítězné návrhy na stavbu lávky mezi Holešovicemi a Karlínem. První místo v soutěži získal kolektiv architektky Aleny Šrámkové. K realizaci nakonec nedojde, vše změnilo povodně z roku 2002. Část mostu z Karlína ale vznikne, mají se na něm podílet karlíňští investoři, kteří proměňují tuto městskou čtvrt v sídlení a administrativní centrum.

V roce 2000 byla také vybrána firma, která má oživit Štvanici. Německá společnost Club Meridian Company by měla do revitalizace investovat asi miliardu korun. Firma měla do 45 měsíců od podpisu smlouvy s městem vybudovat ve východní části Štvanice odpočinkové plochy, otevřená sportoviště, hřiště a veřejné kluziště. V západní části sportovní a lázeňská zařízení i ubytovnu nebo malý hotel a samozřejmě proměnit ostrov v park.

Povodeň a všechno je jinak

Velká voda v roce 2002 vše změnila. Pozoruhodné je, že stavby na Štvanici přežily do jedné, dokonce i v roce 1932 vybudovaný dřevěný zimní stadion s první umělou ledovou plochou. Stadion, který byl svědkem mnoha vítězství československého týmu, byl v roce 1956 zastřešen a od předloňska je i chráněnou památkou. Celé generace Pražanů tam chodily bruslit a všichni doufají, že to ještě nějaký čas vydrží. Ani Tenisové centrum vybudované v roce 1986 nebylo vážně poškozeno.

Velká voda posunula všechny plány, protože město bylo donuceno investovat jinde, například do protipovodňových zábran, které stály na tři miliardy korun. „Předloni jsme dohadovali termíny, nyní je na tahu společnost MeridianSpa,“ řekl náměstek primátora Pavel Klega. „My máme zájem Štvanici revitalizovat, je to i součástí nového programového prohlášení. Chápu, že od Hlávkova mostu směrem do centra, kde je zimní stadion, to v tuto chvíli musí řešit MeridianSpa například s památkáři. Ale uvítali bychom, aby na východní straně už práce začaly, rádi bychom, aby investor ukázal dobrou vůli a začal vytvářet v této oblasti relaxační zónu.“

„Pokud jde o původně projektovanou lávku z Holešovic, podle původních plánů ji postavit nelze, ale myslím, že existuje řešení, udělat pěší spojení Holešovic se Štvanicí při plánované rekonstrukci Hlávkova mostu.“

Ostrov Štvanice

WIKIPEDIE:

Štvanice je pražský vltavský ostrov mezi Karlínem a Holešovicemi v katastru Holešovic, náležející však původně ke Karlínu. V těchto místech byla řeka mělká a vytvořila se zde řada říčních ostrovů, z nichž ostatní (Primátorský, Korunní, Jeruzalémský a Rohanský) postupně zanikly při regulacích říčního koryta.

Koncem 17. století byla na ostrově zřízena dřevěná aréna, v níž byly až do roku 1816 pořádány (opakovaně zakazované) štvanice psů na zvěř (medvědy, býky, jeleny i krávy). Odtud pochází název ostrova (včetně variant Hetzinsel a Hec).

V roce 1877 zde postavil varieté Eugenio Averino. Chodívало se sem i za dalšími různými atrakcemi. V roce 1883 byly postaveny dřevěné budovy ledáren. Koncem 19. století byly na ostrově tři restaurace. Povrch ostrova byl pak silně změněn při výstavbě Hlávkova mostu (od roku 1908). Na špici ostrova stojí malá vodní elektrárna. Byla vybudována v letech 1913–1914 podle návrhu ing. arch. Aloise Dlabače. V letech 1984–1987 byla celkově rekonstruována včetně jezu a plavebních komor. Přitom vznikl také areál

pro vodní slalomáře. Nacházela se zde a až doposud nachází řada drobných sportovišť a rekreačních zařízení.

Ve 30. letech byl postaven zimní stadión. V roce 1986 byl otevřen moderní Tenisový areál Štvanice. Ve východním cípu se zde nacházela také veřejná plovárna a koupaliště, v její zadní části byl v 90. letech 20. století naturistický areál, který byl zajímavý také tím, že byl zřízen prakticky přímo v centru hlavního města Prahy.

Přes ostrov vede Negrelliho viadukt a Hlávkův most. Uvažuje se o stavbě lávky pro pěší z Holešovic do Karlína (ač zatím nestojí, je již zakreslena na některých mapách). Pod ostrovem také prochází Pražské metro na lince "C" mezi stanicemi Florenc na pravém břehu v Karlíně a Vltavská v Holešovicích na břehu levém.